

[Stinus]

forbindelse med allierede skibes ophold i dansk territorialfarvand.

Der er formentlig ikke nogen tvivl om, hvad der er Danmarks fastslåede atomvåbenpolitik i fredstid. For det radikale venstre er der heller ingen tvivl om, at dette også skal være Danmarks atomvåbenpolitik både i krise- og i krigstid, og at vi ønsker dette fastslået gennem etablering af en nordisk atomvåbenfri zone.

Det ny, som er kommet ind i billedet siden 1957, er de såkaldte forstærkningsaftaler. Det afgørende for os er, om disse forstærkningsaftaler stiller sig hindrende i vejen for en fortsættelse af Danmarks hidtidige atomvåbenpolitik, eller sagt på en anden måde: kan Danmark i fuld overensstemmelse med forstærkningsaftalerne – og ikke blot juridisk, men også reelt – afgøre, at vi ikke ønsker atomvåben på dansk jord?

Forsvarsministeren har i dag udtalt, at dette ville få indgribende politiske og praktiske konsekvenser for NATO-samarbejdet og ville blive vurderet kritisk af vore partnere. Han udtalte videre, at en sådan politik ville være i klar modstrid med NATOs strategi, som bygger på atomforsvar af hele NATO-området, altså inklusive Danmark, og at det ville skabe komplikationer med hensyn til forstærkninger. Det er i høj grad spørgsmål, som vi ønsker nærmere belyst.

Et væsentligt spørgsmål er vort særlige forhold til en af vore NATO-allierede, nemlig Forbundsrepublikken Tyskland, som vi i militær henseende er meget nært forbundet med gennem samarbejde i enhedskommandoen, og som vi i øvrigt også geografisk ville have svært ved at adskille os fra. Hvad betyder denne geografiske sammenhæng og dette samarbejde i de to lande, herunder atomvåbenpolitikken? Og hvad er det fælles strategiske grundlag for de militære styrker i de to lande, henholdsvis med og uden atomvåben? Forsvarsministeren har i dag sagt, at samarbejde i enhedskommandoen næppe ville være praktisk gennemførligt. Hvad ligger der i det?

Vi ved, at i NATOs planlægning, hvad enten det sker i enhedskommandoen eller i højere instansers regie, indgår muligheden af anvendelse af atomvåben i Danmark i en krigssituation. Som forsvarsministeren sagde i debatten den 10. november 1983 – Folketingstidende 1983-84 (1. samling), sp. 1630:

»Dansk atomvåbenpolitik er og har hele tiden været en integreret del af den samlede NATO-strategi, men med det specielle forbehold, for så vidt angår stationering i fredstid, og som er fuldt accepteret.«

Men hvad forestiller vore NATO-allierede sig med hensyn til dansk område? Hvad er planerne for atomvåben på og fra dansk område i en krigssituation og i en krisesituation? De planer, som nu er blevet kendt under titlen »Airland Battle-2000«, aktualiserer behovet for at drøfte dette og behovet for et klart svar.

Vi ved, at de tyske styrker i Slesvig-Holsten, som indgår i enhedskommandoen, er udrustet med materiel, der umiddelbart kan anvende atomammuniton, og at de har modtaget den fornødne træning i dens brug. Vi ved, at der i det danske forsvar indgår en del våbensystemer, der kan anvendes med såvel konventionel ammunition som atomammuniton. Det gælder i hvert fald de taktiske kampfly og de selvkørende haubitsere. Vi formoder og frygter, at det i forstærkningsplanerne indgår, at udenlandske tropper, der bliver tilkaldt i en krise- eller krigssituation, vil medføre atomvåben. Derfor ved vi også, at jo flere forstærkningsaftaler der indgås, desto vanskeligere vil det blive at få traktatfæstet Norden som atomvåbenfri zone.

Vi ved, at det er den til enhver tid siddende regering, som i en given situation vil have det i sin magt at tolke og eventuelt ændre denne atomvåbenpolitik, under ansvar over for folketinget naturligvis. Men det ansvar vil en regering kunne tage med sindsro, for når atomvåbnene først er sluppet løs, vil der ikke være noget folketing at stå til ansvar over for. Ansvar er derfor her og nu.

Det radikale venstre har aldrig sagt ja til NATOs atomvåbenstrategi og kan af samme grund ikke gå ind for Danmarks deltagelse i NATOs nukleare planlægningsgruppe. Vi forstår det synspunkt, som er fremført af forskellige forsvarsministre, at vi gennem deltagelse i den nukleare planlægningsgruppe kommer i besiddelse af nogle informationer, som kan være nyttige. Men vi må spørge: hvem er det, der får disse informationer? Er det folketinget? Informationer er i øvrigt ikke nok. Har vi også gennem deltagelse i den nukleare planlægningsgruppe indflydelse på NATOs atomstrategi? Næppe. Og uanset denne manglende indflydelse – som folketin-